

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — —	12 frt.
Félévre	— — — —	6 „
Negyedévre	— — — —	3 „
Egy hóra	— — — —	1 „
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Plitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A király és kormánya.

Nagybecskerek, augusztus 22.

Az imént folyt le a jubileum, melyen az egész nemzet együtt ünneplélt szerett királyával. Milliók ajka imádkozott akkor: adassék meg neki, adassék meg népeinek, hogy még évek hosszú során át kormányozhasson Európa legrégebb trónján, mint a világbéke szirtje, mint az osztrák-magyar monarchia áldásforrása. Jobb, jóságosabb országgyűlés soha sem létezett; ő nemcsak a népet akar mindent, de a nép által is akarja azt, a mit akar. Mert a megtestesült alkotmányos lelkiismeret ő és egy lépést sem tesz, a mely bele nem illik az alkotmány keretébe. Csak az imént adta megint fényes bizonyítékát valódi alkotmányos érzésének. Magyarország miniszterelnöke, dr. Wekerle Sándor Ischiben fölkereste őt; a szokott szívélyességgel fogadtatott s igen boldogan távozott királyától. Magyarország koronás királya államügyekben nem ismer személyes érzelmeket, privát hajlamot vagy idegenkedést és a mit mint a nyilvánvaló közvélemény kifejezését vagy kívánatát, mint a nép többségének akaratát és óhaját terjeszt eléje a felelős kormány, annak a parlament elé leendő terjesztéséhez megadja az előzetes jóváhagyást. És sem pro, sem kontra nem gyakorol ő befolyást a javaslatok parlamenti alakulására; bizonyára tetszeni fog neki, ha egyik másik pontban változtatnak a javaslaton oly irányban, a mint az ő személyes érzelmének és meggyőződésének megfelel; de szembunyorítás nélkül szentesíteni fogja azt, a mi az országgyűlés mindkét házának hozzájárulásával mint törvény meg fog állapítani, még akkor is, ha az esetleg nem egyeznék meg az ő magán nézetével. Méltó viselője ő Szent-István koronájának.

A mi a polgári házasságot illeti, ma már bizonyossággal mondhatjuk, hogy a

kötelező forma jut érvényre; de számításra, hogy — legalább a főrendiházban — nem fogják elrendelni, illetve büntetőszankció alatt nem fog elrendelteni, hogy a polgári esketésnek meg kell előznie az egyházit, hanem csak azt fogja kimondani a törvény, hogy a házasságkötés polgári jogi következményei nem lépnek előbb törvényes erőre, míg az esketés be nincs vezetve a polgári jegyzékbe. Ha valaki oly vigyázatlan akar lenni, hogy feleségét és gyermekeit bizonytalanságnak teszi ki, hát nem lehet neki megtiltani; de a gyakorlati élet, a család bizonytalanságát nem fogja elmulasztani, megtenni a magáét. A szabadelvű Magyarország fölemelkedett kebelével illette meg első szent királyának országos ünnepét; István király legméltóbb utódának jogára alatt van az ország.

A német császár nemsokára Magyarországra érkezik; csodálni fogja, mily szívbeli tisztelettel, mily lelkesült szeretettel csüng itt a nép királyán. Nemsokára derék hadseregünk nagy hadgyakorlataiból, hanem a magyar nép érzelméből is eltörölhetlen benyomást fog magával vinni szövetségeseinek nagyságáról és hatalmáról. Uralkodó, a kin egy egészséges, vitéz, áldozatkész nép oly bensőséggel függ, az az uralkodó nagy, hatalmas, legyőzhetetlen.

Vizsgálat Pável püspök ellen. Pável püspök, a kit a lapok legutóbb már azzal az alaptalan dologgal is gyanúsítottak, hogy a gazdatisztjeit előlőhosi, megunt a hercezhurczát s távirati uton kérte Hieronymi belügyminisztert, hogy indítsa vizsgálatot ellene. Az egész ügybe világot vetni e vizsgálatnak lesz feladata, de hogy Pável püspök ezt maga kérte, abban lehetetlen nem látni egy bizonyítékot arra nézve, hogy a püspök a hazafiatlanság vádjára alól tisztának érzi magát.

Az ezredéves kiállítás. Vas megye alispánjához a kereskedelmi miniszter leiratot intézett, melyben arra hívta fel, hogy az ezredéves kiállítás népművelési csoportja részére szerezzék meg a vidéken található legjellemzőbb házak csoportjait.

Városi közgyűlés.

— augusztus 22.

Nincs nagyobb zsarnok, mint a Meleg. Láttam már embert, ki kardtól és puskától nem félt, ismertem egyet, ki párbajai előtt olyan uszonnákat evett, mint egy éhes diák, kit a néni megfi egész délutánra, de olyannal még nem hozott össze a sors, ki a Melegtől ne rettegett volna. Ez a zsarnok (ki megérdemli, hogy nagy betűvel írjuk a nevét) leigázta tegnap a becskerei városatyákat is. A szenvedélyek sehogys sem akartak hullámozni. A legböszédűbb emberek is rövidre fogták a felszólalásaikat, a spórolók tábora megelégedett néhány tompa dübörgésszerű, félig elfojtott sóhajjal, a közbeszólók tartózkodtak mindennemű vicceléstől, valamennyien együttvéve pedig megszavazták mindent, a mit tőlük kértek. Mit nem szavaznak meg az emberek, mikor a Melegtől akarnak szabadulni! Pedig tegnap ugyancsak kértek.

Az apácák helyet kaptak, hogy kibővítsék a kolostort.

A volt rendőrkapitány visszakapja a nyugdíjpénztárba befizetett részeket.

A rendőrlégényeket baleset ellen biztosították.

Az árvizkárosultak 65 frtot kapnak.

Mind ezekkel e tárgyakkal komolyan, de röviden bántak el a képviselő urak. Csak mikor egy öt óra tájban a kolera hozták szóba, akkor kezdett egy kis hangulat mutatkozni, s még a sokáig nélkülözött humor is felütötte csendes birodalmát. Meg kellett választani a járványbizottságot s ezzel kapcsolatosan 500 frtot kért a tanács az övintézkedések megtétele végett. Ez persze sehogys sem tetszett egyes uraknak. A kolera különben is igen népszerűtlen dolog nálunk. Nem tudják megbocsátani a polgármesternek, hogy tavaly tízezer forintot elköltöttünk és nem is volt kolera. Ha legalább lett volna. No de ilyen ez a polgármester!

A dolgok ilyen állása magyarázza meg egyik képviselőnek azt a kitünő nézetét:

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

A „Rózsa-dalok”-ból.

Irtta: Szentirmay Endre.

I.

Szép világos volt a nappal,
Fényben uszott a vidék,
Pusztá volt a mennynek boltja
És oly tiszta szép a lég.

Ekkor lettem én föl üdvöm,
Téged ekkor láttalak,
Oly vidám lón árva szívem
És vidám e pusztá lak.

Fellegző csillag lettél
Éltem borult hajnalán
S mit kerestem oly sokáig,
Föllelém egy nap csupán.

II.

Egy csók csak az, mit én kívánok
Rózsás ajkad széliről,
Nem adhatok csókot úgy sem akkor,
Ha éltem majd megsemmisül.

Óh adj, óh adj, rövid az élet;
Kéjtől sóvárogva kérlek én,
Óh adj egy csókot édes angyal,
Te drága égi tücsömmény.

Meddig beszéljek? Csókolj meg hát,
Tapadjon ajkad ajkamon,
Mert hogyha nem adsz csókot önkény,
Úgy lopok édes angyalom!

Az arany madár.

Hárman voltak a pazarul fényes, illatos kis szobában, Adrienne a háziasszony; kis leánya, a kis fürtös Rózsi és egy harminczas fiatal ember, Szili Sámson. És a férj?

Az valami képzett tarokk-komániára akadt, lehet, hogy egyebre, az nem jön éjjel előtt. És ha tudná, hogy neje most egy érdekes bohém gyerekek mulat, futna-e haza? Korántsem. Sámson mostoha testvére neki, így ki van zárva a mendemonda és ez a fő.

Lehet különben, hogy arról nincs elég jól értesítve a könnyelmű férj, hogy valamikor, mikor még Adrienne süldő felső iskolás leány volt, egy kicsit szerelmes is volt Szili Sámsonba, aki akkor Aradon gyakornokoskodott. Egyébként azt sohase mondta Adrienne senkinek, magának is csak félig vallotta be.

Rózsika alszik; az alcove azéthuzott függönyei közül kinevet a kövér piros arc.

Adrienne a pamlagon ül. Sámson odahuzza székét a pamlag végéhez. Aki a menyegyzeten át lenézne rájuk, azt mondaná: egy turbékoló család. Lehet ugyan, hogy a férj csakugyan turbékol valahol; de ezek is közel vannak hozzá. Tegeződnek: hisz valamennyire testvérek is. Mostoha apa mostoha férj után.

— Ugyan soká jön Jani.
— No majd csak éjjel után.
— Találd ki Adrienne, mit csinálnál most, ha én itt nem volnék?

— No bizony, hát aludnám.
— De ugy-e, ez nem bizonyos.
Adrienne befogta szeméit; csukott pillák közül kiszivárgott két akaratlan könnyecske.
— Ej, hát megharagítottalak?
— Ne beszélj!

Egy kerge kis lámpapille ráesett az alvó leányka arcára: a parányi lábak megcsiklandoz-

ták a patyolat képet: Rózsika fölédret és sirt. Sámson az alvó felé fordult.

— Sámson bácsi, alunnék...
Ez azt jelentette, hogy meséljen a bácsi. És mesélt:

— Volt egyszer egy aranyos kertecske: abban volt egy almafa, azon termett aranyalma; jött egyszer egy tarka kis madár, felült a fa tetejébe, úgy énekelt:

Ki elalszik este szépen,
Aki reggel korán fölkel,
Annak adok, annak viszek
Arany almát két süveggel...

Rózsika befogta szeméit, sokáig nem aludt még, de úgy tett, mintha aludt volna. Meg ne tudja az aranytollu madár. Utoljára szépen el is aludt.

Az anya elfeledte könyeit e jelenet fölött. Mikor Sámson visszafordult hozzá, azt kérdezte tőle:

— Ugye Sámson, miért szeretnek téged a gyerekek?

— Mert én is szeretem őket nagyon, végzetlen, mert nekem sohase lesz gyermekem.

— Adriennét meglepte a lemondás lágy zokogása.

— Ugy-e Sámson, mikor lesz már lakodalom?

— A farsangon lesz még elég, de nem minálunk.

— Én pedig azt kérdeztem.

— No hát ne kérdezd többet, mert az sohasem lesz.

— Ne haragudj meg Sámson: nem szeretsz valakit?

— Azt nem mondtam. De nekem csak az arczképe jutott annak.

— Hallod e Sámsonkám, mutasd meg nekem azt az arczképet egyszer.

— De biz azt nem teszem. Meg se ismered.
— Hisz azért kérem, hadd ismerem meg.

— Majd vásárolunk kolerát.

Azzal senki sem tisztelte meg, hogy magyarázatot kért volna. Már sokkal szerencsésebb volt az az ur, ki a tárgyalásokba csak ezzel a közbeszólással folyt bele:

— Csak jó komadra legyen.

A „komadra“, mint azt minden jóra való bánáti ember tudja, nem egyéb, mint buzapalinka. Vajjon csakugyan jó ellenszer-e a kolera ellen, az eddig nem tudatik. A járványbizottságnak azonban figyelmébe ajánljuk.

A többi tárgyak minden vita nélkül intézettek el, a városatyák sehogy sem voltak tűzbe hozhatók s még azon a közjogi sérelmen sem botránkoztak meg, melyet a tanács legerősebb tagja elkövetett azáltal, hogy osztrák színekben jelent meg. Szintén a járványbizottság figyelmébe ajánljuk.

A tegnapi ülésről különben a következőkben számolunk be:

Elnök: Krsztics János polgármester.

Jegyzők: Mattanovics és Panics v. jegyzők.

Jelen voltak:

Schaeffer Antal, Lindhof János, Benkovich Mihály, Annau István, Rósa Ignác, Stagelschmidt József, Schmidt Antal, dr. Brájjer Lajos, Vukovics István, Weisz Izidor, Menczer Lipót, Fuchs Sándor, Bányai Jakab, Haidegger Ödön, Weisz Manó, dr. Weiterschan, Steinitzer Géza, dr. Orsó, Napholz Ágost, Kovách Péter, Rósa Béla, Machalek, Krumenacker József, Lucic Mihály, dr. Haidegger, Steyer Péter, Sebastian, dr. Binder, Vinczanov Mladen, Poppovics Sándor, Vukov Zsivko, Cveits, Devits Lyuba, Marko Lyubomir, Risztics Pál, Oppolcer Lajos, Vécsey Béla városi képviselők.

A tanács részéről: dr. Grandjean v. ügyész, dr. Haidegger és Weiterschan v. orvosok, Loga h. rendőrkapitány, Zachariás tanácsnok.

A tárgysorozat a következőképpen intézettek el:

A belügyminiszter kedvező határozata a városi tisztviselők fizetésének felemelése tárgyában tudomásul vétetik. Az esedékes részletek azonnal kiutalványoztatnak.

A jegyzői tanfolyam számára a város átengedi a polgári iskola egyik termét, de fűtést és világítást nem ad.

A muzslyaiak pótadója el nem engedtetik. Az alispán rendelete értelmében 6 mán beszerzése határozatik el.

A polgármester hivatalos jelentése városunknak a délmagyarországi szini szövetségbe való belépése tárgyában, melyről annak idején bőven referáltunk, öröndetes tudomásul vétetik.

A róm.-kath. iskolaszék újból kéri a női zárda kiépítéséhez szükséges terület átengedését. Hosszabb vita fejlődik, melyben Schaeffer praelatus, dr. Orsó, Rósa Ignác és Vukovics István az átengedés mellett, Weisz Manó, Sekulits és Weisz Izidor az ellen szólaltak fel. A közgyűlés 32 szavazattal 9 ellen az átengedés mellett döntött, mely határozat ellen Weisz Manó felel.

— Nem Adrienne, megharagudnál.

— Kire?

— Én rám.

A deli asszony erein valami rég nem érzett inger bizsergése futott át. Megfogta a Sámson kezét, úgy könyörgött neki.

— Te Sámson, sohse mondom meg senkinek, mutasd meg nekem azt a képet. Ha úgy szereted: nálad van tudom.

— És oly közel húzódtok mellé, hogy hajával a Sámson halántékát csiklandotta.

Sámson kivette óráját. Az aranyfödél föl pattant s egy női fej képe hullott az Adrienne telyerébe.

Sokáig nézte. Először is idegennek tetszett, gyerekes, szüzi lányfej; aztán a vonások eleve nedni kezdtek. Végre ráismert. Mikor ő még „felső iskolás“ volt, akkor az egész osztályról vették föl egy csoport-képet, ez a gyermekfő abból való: az ő feje.

Mig ő merengett, Sámson lázas homlokát lehajította a pamlag vánkósára: algyürödött az Adrienne illatos ruhájának egy csücske is. És a vig kedélyű férfi, a mesélő gyerekdajka zokogott.

Egyszerre két ölelő kar fonódott nyaka körül. E pillanatban Rózsika feljedit álmából és az ijedség erejével felkiáltott:

— Apám! Édes apám! Elszáll az arany madár!

A két nagy gyerek szét rebbsent. Sámson megfogta az Adrienne remegő kezét és odavezette az alvó elé.

— Adrienne ezt szeressük! Csókold meg e mentő ajkakat. — Hiszek az angyalokban.

Adrienne odaborult az alkove szélire és sirt, zokogott soká; azalatt Szili Sámson csendesen kiment a szobából. Odakint megcsókolta az ajtó küszöböt és nem lépett azon át többet, pedig tudta, hogy azon felül van a menyország.

Lehet, hogy bolond volt, de becsületes.

Móra István.

Andrássy Mihály volt rendőrkapitány kéri azon összeg visszafizetését, melyet 8 évi szolgálata alatt a nyugdíj-pénztárba befizetett. Egyhangulag hely adatik.

A polgármester hivatalos jelentése, mely szerint a városi rendőrlégényeket baleset ellen biztosítatik, helyeslő tudomásul vétetik.

Napholz Ágostonnak megengedtetik, hogy a Bega partján tüzlete számára csatornát és szivattyút létesítsen.

A közegészségügyi bizottság javaslatot terjeszt elő a kolerajárvány elleni óvintézkedések tárgyában. A közgyűlés megválasztja a járványbizottságot. Elnöke: Reitter rendőrkapitány, alelnöke dr. Haidegger városi főorvos, tagjai dr. Weiterschan, dr. Plechl, dr. Menczer, dr. Hadfy, Rósa Ignác, Hadfy Döme, dr. Gyorgyevits, Loga Szilárd és Naszke Károly. Az óvintézkedések megtételére 500 frt szavaztatik meg.

Az előfogatati szolgálmány bérbeadása tárgyában az állandó választmány javaslata értelmében új árlejtés iratik ki.

A felső muzslyai telephez vezető ut számára a nagybecskereki német negyedbeli három tagos földbirtokosoktól 2 hold 593 ööl megvételni határozatik. Egy hold ára 450 frt.

Diószegi Antal a városi szőlőtelepnl 600 frtos fizetéssel alkalmaztatik.

Naszke fegyelmi ügyében a polgármester jelentést tesz, mely szerint a városi gazdát vétkes mulasztás miatt 25 frt pénzbírságban marasztalta el.

A vízkárosultak javára Uj Sopot községnek 25 frt, az udvarhelymegeieknek 40 frtot szavaz meg a képviselőtestület.

Több kisebb fontosságú tárgy után, elnöklő polgármester fél 6 órakor bezárja az ülést.

HIREK.

— Személyi hír. Daniel László alispán ma reggel, hosszabb távollét után visszaérkezett Nagybecskerekre.

— A Révai-ünnep. Említettük már több ízben, hogy a „Torontálmezei közművelődési egyesület“ és a „Délmagyarországi tanító-egyesület“ e hó 25 én Nagy-Szt. Miklóson Révai-ünnepélyt rendez. Örömmel konstatáljuk ezuttal, hogy ez ünnepély iránt napról-napra nagyobb az érdeklődés. A társadalom minden rétege siet a megye nagy fia, a művelődés egyik hatalmas uttörője iránt leróni a kegyelet adóját. És e mozgalom túl halad a megye határain is. A magyar tud. akadémia is méltányolni akarja Révai érdemeit és az akadémiát annak egyik nagyevű tagja: Szentkláray Jenő, megyénk kitünő tudósa fogja az ünnepélyen képviselni. A Kisfaludy-társaság Varga Gyula titkára által képviselteti magát s az ünnepélyen részt vesz a Szegeden működő Dugonics-társaság is, amelytől a torontálmezei magyar nyelvterjesztő és közművelődési egyesülethez a következő levél érkezett:

Nagyságos Steinbach Antal kir. tanácsos urnak, a torontálmezei közművelődési-egyesület igazgatójának.

Hazafias örömmel üdvözljük a T. k. e. t. mikor kegyeletos munkájának dicsőséges eredményeként fölavatja a Révai Miklós irodalmi műtünk e nagyjának emlékét. Hirdeti ez az emlék Révai Miklós nagysága mellett azt is, hogy érdemeit megbecsülik az utódok és hirdeti nemes felbuzdulását a nagyságod vezetése alatt álló kulturegyletnek, melynek mint irodalmi-társaságnak, ez alkalommal mi is hálánkat és üdvözlésünket küldjük.

Szegeden, 1893. aug. hó 20-án.

Hazafias tisztelettel:

A Dugonics-társaság.

— Iskolai értesítés. I. A községi népiskolában az 1893-94. tanévben a beiratások f. évi szeptember hó 1., 2. és 3. napján d. e. 8-12-ig, d. u. 3-5-ig. 4-én ünnepélyes Vénisancte, utána ismét beiratások déli 12-ig és d. u. 3-5-ig eszközöltetnek. A rendes előadás 5 én kedden kezdődik. Beiratási díj 25 kr. Tandíj 2 frt. és az orsz. nyugdíjalpra 15 kr. — tehát összesen 2 frt 60 kr. A beiratási és értesítőért díj azonnal lefizetendő. A tandíj azonban a gondnoknál év közben is fizethető. A hatóság által kiállított szegénységi bizonyítvánnyal ellátott gyermekek a tandíj fizetés alól felmentetnek, de a beiratási s értesítői és nyugdíjalpi díjat minden tanuló köteles fizetni. Felhivatnak a t. szülők s gyámok, hogy 6-12 éves tanköteles gyermekeiket a mindennapi, a 13-15 éveseket pedig az ismétlő iskolába a fenti napokon beiratni el ne mulassák, mert a később jelentkezők szigoruan büntetetté fognak. Az ismétlő oktatás a törvény értelmében télen heti 5, nyáron heti 2 órában tanítatik. Az ismétlő tanulók a tanítói nyugdíjalpra járó 15 kron kívül mást nem fizetnek.

II. A községi ipariskolában a beiratások szeptember hó 12., 13. és 14 én d. u. 5-7-ig eszközöltetnek. Beiratási, illetve tandíj 1 frt 50 kr., mely a beiratáskor fizetendő. Az előadás szeptember 15 én kezdődik. Felhivatnak az iparosok, hogy tanonczaikat a fenti napokon beirassák, mert különben büntetetté fognak.

III. A községi a. f. kereskedelmi iskolában a beiratások szeptember hó 12., 13. és 14 én d. u. 5-7-ig eszközöltetnek. Beiratási, illetve tandíj 6 frt, mely felvévenként előre fizetendő. Az előadás szeptember 15 én kezdődik. Felhivatnak a kereskedők, hogy tanonczaikat a fenti napokon beirassák, mert ellenesetben büntetetté fognak. Az iskolaszék, ipar és kereskedelmi iskolai bizottság.

— Zászlófelavatás. Törökbecséről írják lapunknak, hogy a jövő hóban zászlóünnepély lesz az ottani népiskolának. Akkor fogják ugyanis az iskola számára készített díszes zászlót ünnepélyesen felavanni. A községi tanítótestület kérelmére a zászlóanyai tisztet Tószögi Aladárné urnó volt szives elvállalni.

— Primiczia. Szép ünnepély folyt le vasárnap délelőtt a kisjécsai szentegyházban. Ott tartotta meg ugyanis Paczky Péter, a mult napokban felszentelt áldozár a szent misét. Paczky odavaló születésű s a hívek szép körmenetben indultak a mise előtt a fiatal pap szüleinek házához, honnan a templomba kísérték. Manuduktor volt Altenbach András, kisjécsai plébános. Az alkalmi beszédet Volk Mihály Szent-Imre-főveldei igazgató tartotta meg nagy hatással. A mise és egyházi szertartás után visszérték a szülői házba, hol nagy lakoma volt az örömnap emlékére. Ott volt Maráczy József nagyjécsai plébános és Páger Imre gyertyamosi segédlelkész is.

— Apáczanövendékek felavatása. Meghatóan szép ünnepély folyt le vasárnap délelőtt Temesváron. Huszonnégy apáczanövendéket avatott fel Dessewffy Sándor megyés püspök, ki vasárnap reggel egynegyed 9 órakor ment ki dr. Várady Árpád titkár, Witenberger Antal szentszéki jegyző és Kassics Károly plébános kíséretében a józsefvárosi zárdába, hol a püspök a kíséret segédlete mellett szentmisét szolgáltatott, mire hosszabb ideig tartó szertartás között a növendékek hét éves fogadalmat tettek.

— Választás. A nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztár f. hó 20-án tartott ülésében Balint Géza megyei gyámpénztári számfejtőt, egyleti ellenörnek választotta meg.

— Egy érdekes „okirat“. Ma, midőn az állami anyakönyvek kérdése van napirenden, nem lesz érdektelen egy nazaréus anyakönyvi okmány bemutatása, mely eredetben megtekinthető a vásárhelyi kir. járásbírósnál folyó évi 5088 polg. szám alatt. Az érdekes okmány betű szerinti hű másolata itt következik: „Halotti Bizonyítvány, Mely szerinti én Alulírot mint Makói Krisztusban hívő Gyülekezet anyakönyv vezetője az anya könyvből kimásolva írom, hogy ezen Novákovics Lukács (atya András anya Berko Julianna ki Szabó Segéd volt Cs. K. gyalogos születési hely szabadka) meg halt itt Makon 1893 év Aprilis 8 kán és eltemetett a Krisztusban hívői szertartás szerint melyet Sajat kezem nevé Aláírásával megerősíték. Kelt Makon 1893. Augusztus 4 kén Baranyi Antal m. k. mint a Makói Krisztusban hívő Gyülekezet Egyházi Szolgája.) Rányomva egy nagy viasz-peccsét „A Makói Krisztusban Hívő Gyülekezet Peccsétje“ körirattal). Szilágyi Gyula vásárhelyi kir. közjegyző a kir. járásbírósnál a fenti halotti bizonyítvány alapján“ kérte Novákovics Lukács hagyatéki ügyében a bírói eljárás megindítását.

— A kapitány előtt. Szepregő kis leány áll a rendőrkapitány előtt. Az arca sápadt, a hangja remeg, könyek peregnék az arcán. Szigorú arcu panaszos áll mellette, azzal vádolja szegény kis Erzsit, hogy pénzt lopott tőle.

A rendőrkapitány hivatalos komolysággal kérdi: — Igaz, hogy elloptad ennek az urnak tizennyolcz forintját?

— Igaz, suttozta a leány.

— Hát mért kerültél bünbe.

A sápadt leány arca kipirul, észbontó tekintet oda fordítja a kapitány elé, aztán vadul, szinte rekedten mondja:

— Mindig pénzért kunirozott a szeretóm.

— Az elvált férj balladája. Valóságos balladatárgy az öreg Lipcsei Mihály szomorú históriája Békésen. Valamikor daliás férfiú volt. Abban az időben olyat tett a felesége, a mi miatt megharagudott rá s elvált tőle. Körülbelül negyedszázadig élt özvegyen, állhatatosan kerülve egykori hitestársát. Nemrég hetven esztendő lett. Fürtéit belepte a tisztos öregség hava s vállait a munkában töltött esztendők sulya meggörnyeszté. Megöregedett az egykori hitves is: templomjáró s áhitatos asszony lett belőle. Ilyen istenfélő, jámbor embernek kezdtek ismerni a békésiek nemsokára az özvegyen maradt agastyánt is, és a két öregnek husz-huszonöt év előtt elvált utai husz-huszonöt év múltával ismét összehozták az isten házában küszöbén. Sokáig járták együtt ezt a közös utat, anélkül, hogy

szóltak volna egymáshoz. Pár hónappal ezelőtt történt, hogy az öreg asszony kimaradt a templomból. Lipcsei Mihály megtudta, hogy halálos betegség szegi az ágyhoz. Megalázta magát, elment bocsánatot kérni tőle. A haldokló öreg asszony elutasította magától, elfordult és másnap kiszenvedett. Innen kezdve az aggastyánt csak nagy ritkán látták a templomban, de annál többször a temetőben. Tegnapelőtt vakmerő gondolata támadt: fölpackolta a hátára az ágyneműt s elindult az utcán, hogy ő költözik a feleségéhez. A rend emberei elfogták, vissza-visszavitték régi hajlékába, de az öreg másnap ismét csak elindult. Most menyének gondjai alatt áll, a ki nem akarja engedni, hogy elaggott apósát az elmekörháza vigyék.

Emberi fenevadak. Az erdélyi havasok közt rettenetes bűntényeknek jöttek nyomára. Két emberi fenevad: Illie Stophe és Gyuró, mindkettő medvetánczoltató, úgy táplálták a medvéket, hogy a kanászgyerekeket megkötözve dobták a medvék elé, melyek néhány perc alatt felfalták, vérét itták a szerencsétlen gyermekeknek. A borzalmas eset részletei a következők: Illie Stophe és Gyuró a havasokból két meglánczolt medvével érkeztek haza, Orovezsre, s aztán elvitték a medvéket a szomszédos községekbe mutogatni. Kevés garas hullt a kalapba, a medvetánczoltatók, meg az állat is egyre éheztek, soványodtak. Orovezs határából aztán egy nap eltűnt egy kis pástortgyerek, másik nap már a harmadik község, nemsokára rá a negyedik község határából tűnedeztek el a nyájörző oláh fiúk. Aztán egyre-másra kerültek elő az elveszetteknek hitt pástortfiúk ruhafoszványai, egy-egy kalap, majd a mezőn vérfoltok piroslottak, itt-ott emberi csontdarabok hevertek a fűben. Csakhamar nyilvánvaló lett, hogy a két oravecki oláh járt a medvékkel ezeken a tájakon. Sötét bűntényről kezdtek hírek keringeni.

— A pástortgyerekeket a medve falta föl!
— Az oláhok dobták a medvék martalékául!
S mikor a törvény emberei rátették kezüket az oláhokra, azok megrettenve hamarosan bevallották, hogy úgy van a dolog, a hogy a fáma beszéli.

— Éhes volt a medve!
— Stophe mondta, hogy emberhussal etes-sük! Az emberhus olcsó! Így mentegézték Gyuró.

A minden emberi érzésből kivetkőzött oláhokra eddig három kanászgyerek eltűntése bizonyosodott rá, de minden valószínűség szerint még több szörnyűség bűn is terheli a lelküket.

Táviratok.

A király születése napja Belgrádban.

Budapest, augusztus 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti lapok a következőket írják: Belgrádban eddig az volt a szokás, hogy az osztrák-magyar kolónia évente megünnepelte a magyar király születése napját s ez alkalommal a követségi kápolnában tartott isteni tisztelen mindég megjelentek a szerb uralkodó képviselője és a szerb kormányelnök. Az idén azonban ezek távol maradtak s csak egy külügyi titkár vett részt az isteni tisztelen. E megerősítésre váró hírről azt írják a lapok, hogy az nagy elkeseredést szült a kolónia tagjainál, bár előrelátható, hogy szerb részről ez tügyet minden esetre tisztázni fogják.

A tanfelügyelők értekezlete.

Budapest, aug. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tanfelügyelők értekezlete nagy érdeklődés mellett megy végbe. Az ország minden részéről összesereglett tanfelügyelők értekezlettükön elhatározták, hogy a képviselőházhoz memorándumot terjesztenek, melyben az iránt kérnek intézkedést, hogy a nem magyar ajku iskolákban is magyar legyen a társalgás és magyarázás nyelve. Ezt pedig mondja ki a képviselőház kötelezőleg.

Felfüggesztett polgármester.

Budapest, augusztus 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Jósika államtitkár tegnap Szolnokról visszaérkezvén s jelentést tett Hieronymi belügyminiszternek, mely az ottani viszonyoknak ijesztő képét mutatja. A jelentés szerint daczára, hogy a közegezségi viszonyok nem változtak Szolnokon, azért a miniszter rendeleteit nem teljesítik. A rendeleteket kiadják ugyan papíron, de senki sem hajtja azokat végre. A köztisztasági viszonyok ott

k é t s é g b e e j t ő k. A belügyminiszter ennek következtében Kludik Gyula szolnoki polgármestert felfüggesztette és elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot. A miniszter továbbá meghagyta a vármegye alispánjának, hogy sürgősen intézkedjék a rendeletek sürgős végrehajtása iránt.

A francia választások.

Budapest, aug. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból érkezett táviratok szerint eddig 455 választás eredménye ismeretes. Megválasztottak 267 republikánust, 12 ralliát és 37 konzervatívot. 139 pótválasztás lesz. A megválasztottak közt vannak: Berger, Casimir Périer, Guesde, Félix Faure, Humbert és Christophle: Dupuy miniszterelnök, Develle, Terrier és Poincaré miniszterek, továbbá Bourgeois, Ribot, Méline, Cavaignac, Flourens, d'Hulst, Montebello, Wilson, Reinach, Lanelongue, Pelletan, Brisson és Jules Roche. A megválasztott konzervatívok közt van Macau is. Megbuktak: Armand gr., Delahaye, Dugue de la Fauconnerie, Drumont, Robert Michel és De Mun gróf. Clemenceau pótválasztás alá kerül.

Olaszok — francziák.

Budapest, aug. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az aigues-mortesi verekedésnek sajnálatraméltó következményei lettek. Olaszországban számos helyen volt tüntetés a francziák ellen. Rómából sürgönyzik, hogy tegnap éjjel egy csoport, francia ellenes felkiáltások közt a Franezterre vonult, melyen a francia nagykövetség palotája van. A teret csapatok zárták el, de a nép egy részének sikerült a kordont áttörni és megszállták a teret. Ekkor kövekkel dobálták be a nagykövetség palotájának ablakait és megkísérlették a földszinti palota ablakait bezuzni. A rendőrség felszólította a tömeget eloszlásra, s mikor az nem használt, a katonaság nagy erőfeszítések után kiűrtette a teret. Hasonló tüntetések híre érkezik Nápolyból, Turinból, Comóból, Bolognából, Genuából is.

Budapest, aug. 22. (A „Torontál” eredeti táv.) Egy újabb távirat szerint tegnap éjjel mintegy 30.000 ember vett részt a monstre tüntetésben. A francia nagykövet palotája előtt azt kiáltották: Le a francziákkal. Halál olasz testvéreink gyilkosaira, éljen Németország. A kaput gerendákkal dönggették, a palota tetejét petroleummal leöntötték s úgy akarták felgyújtani. A katonaság közbelépése véget vetett a zavargásnak.

A kolera.

Budapest, aug. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az „Orsz. Értesítő” hivatalos oldalról nyert felhatalmazása alapján megczáfolja a „Neue Fr. Presse” által világgá kürtölt hírt, mintha Máramarosban pusztitana a kolera s mintha azt Kóhn Ignác ott kapta volna meg. Ez utóbbi sohasem járt Máramarosban. Fordultak elő ugyan ott koleraszerű megbetegedések, de sem kolera-járványról, sem kolera-gócpontról szó sem lehet.

Zajongó anarchisták.

Budapest, augusztus 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az anarchisták legutóbbi berlini gyűlései nagyon zajos lefolyásúak voltak. Anarchisták és szociálisták olyan jeleneteket improvizáltak, hogy a rendőrség kénytelen volt a gyűléseket feloszlatni. Az utcán azonban folytatódtak a heves jelenetek.

Szociálisták a törvény előtt.

Budapest, augusztus 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik, hogy ott tegnap nagy érdeklődés mellett kezdtek tárgyalni a 15 szociálista ügyét, akik a kolschari temetőben zavargást idéztek elő. A lázadás vádját emelték ellenük, a tárgyalás minden valószínűség szerint több napot fog igénybe venni.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy asszony.

(Regény.)

A „Torontál” számára írta: Mathézer Márton.

(19-ik folytatás.)

— Gondoltam erre magam is, viszonzá a gróf elmélyedve, de meg kell történnie. A megváltás ideje még nem érkezett el. Oh még igen sokan fognak elvérzeni, mielőtt a nagy czél elérve lesz.

Mária Paulowna ösztönszerűleg érezte az előnyt, mely részére mutatkozott, fel akarta azt használni. Ha az egyszer megakadályozhatom, gondolá magában, majd nyílik eég alkalom od végkép kiragadni a veszély torkából.

— Esküszöm minderre a mi szent, mondá némi szünet után, nem szabad oly könnyelműn életemmel játszani, ma már én is igényt tartok reá. Ha becsületed nincs feltétlenül az órához kötve, halaszdel ezuttal a merényletet csak néhány napra, csak néhány hétre, a tudat, hogy oly könnyen lépre kerülhetsz, ingadozóvá teendő karodat, kedvezőbb körülmények között a siker biztosabb hitével, biztosabb lesz az eredmény is!

Oh Jewrem, teljesítened kell kivánságomat!

Hiszen a józan ész is támogatja azt.

A gróf lehajtá fejét, gondolkozott. Mária Paulowna nem csalódott, ez a siker előjele.

— Igazad lehet, mondá végre az ifju, de, nem tudom, becsületedre válnék e a gyáva hátrálás!

— Hogy becsületedre válik-e! És te azt gyáva hátrálásnak nevezed? Hidd nekem, az önmegtágadás nagyobb erény, mint az örült vakmerőség! Ne feledd egy pillanatra se, hogy nem csak magadról van szó. Hogyan fogsz beszámolni társaid romlásáról, kik — ha jól értettem — a te umutatásod nyomán haladnak! Azok nem tudják azt, a mit te, azok nincsenek értesülve felőle, hogy a rendőrség éber figyelemmel kíséri minden mozdulatukat. Oh ilyen körülmények között minden áron ragaszkodni eredeti tervetekhez, bocsáss meg nekem Jewrem, de kérdezd meg lelkedet, vajjon nem bűnös-e ez a vakmerőség!

Jewrem még mindig gondolataiba volt mélyedve, végre felemelé fejét és oda lépett a grófnőhöz, megragadá picziny kezét és ajkaihoz vivé azt.

— Köszönöm Mária Paulowna, ezerszer köszönöm! Neked igazad van, nem szabad ily körülmények között működésemet folytatni, tanácskoznom kell előbb társaimmal.

— Oh tedd ezt Jewrem, mondá a szép nő és szemeiben újra az élet tüze csillogott, ajkai körül újra igező mosoly játszadozék — meg vagyok győződve felőle, hogy egy véleményen lesznek velem, tedd azt minél hamarabb Jewrem!

— Csakhogy az nem oly könnyű dolog ám édesem. Ma már lehetetlen velök találkoznom, holnap estére tanácskozára hívom őket össze és azért holnapután — ha másképp nem határozunk, meg fog történni, a minek történni kell.

A grófnőt kissé kedvetlenül érinték e szavak, de meg kellett elégednie ennyivel. Tudta jól, hogy többet kivívnia ezuttal lehetetlen. De feltette magában, hogy minden áron elvonja Jewremet veszélyes környezetéből. Azt hívé, hogy csak időtt kell nyernie, hogy ez sikerüljön:

— Minden valószínűség szerint meglátogat még ma a rendőrügynök, mondá Mária Paulowna.

— Ugy! és?

— Faggatni fog, nem tehetnék-e valamit érdekében? Hátha sikerülne valahogy eloszlatom a gyanut.

Jewrem kaczagott.

— Isteni gondolat! Oh, hogy nem jutott ez előbb eszembe? Mondd meg nekik kedvesem, hogy meg akarjuk gyilkolni a czárt.

— Komolyan beszélsz Jewrem.

— Egészen komolyan Mária Paulowna. Azt fogod mondani az ügynöknek, hogy a holnapi isteni tisztelen alkalmával a templomban szándékozunk merényletet elkövetni a czár élete ellen.

— Nem értelek, viszonzá a grófnő megütözve.

Meg fogsz érteni Mária Paulowna. A rendőrség most már farkast keres minden bokorban. Mindegyik magasrangú hivatalnok kintintetés után vágyik. Meg akarják menteni a czárt minden áron. Egy kis szikra kell csupán és ők hatalmas lánggá fogják fujni.

— Oh Jewrem, te játékot tizesz velem!

— Nemde különösnek találod kivánságomat Mária Paulowna. Lásd, a rendőrség maga sokkal több merényletet csinál, mint a nihilisták. Legjobb mód ez a mindenható czár kezébe juthatni. Nos hát, a gyutacsot mi fogjuk szolgálatni, a többiről majd gondoskodnak ők. Holnap két nő fog tolazkodni a czár közelebe, kérvényeket nyújtanak majd elítelt rokonai érdekében. Ez elég lesz. A kegyesök serege világra szóló lármát csap és az érdem jutalmat kíván. A czár éber kopói babérokat aratnak, többre nincs is szükségök.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
Főmunkatárs: Holtsy Jenő.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1893. évi május hó 1-től.

Nagybecskerek-Nykikinda				Nagybecskerek-Versecz				Versecz-Nagybecskerek				Szécsány-Párdány			
Sz.v.	V.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	T.sz.	Sz.v.	V.v.	V.v.	V.v.
1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2
Versecz ind.	—	—	220	Budapest ny.p.u.ind.	700	—	—	Báziás ind.	405	1145	—	Budapest ny. p. u.	—	—	—
Párdány	—	—	350	Temesvár	950	—	—	Temesvár	—	12	—	Nagybecskereken át ind.	700	—	—
Nagybecskerek	550	1225	740	Nagykikinda	320	—	—	Versecz	540	220	—	Szécsány	—	925	555
Ellemér	609	1244	803	Nagybecskerek	805	—	—	Verseczrét	547	225	—	Módos	—	946	622
Melencze	632	111	832	N.-Becskerek-Bpart	812	415	—	*Temespaulis	553	232	—	Fény	—	967	635
Kumán	649	129	854	*Sándor-udvar	827	435	—	Bethlentanya	601	242	—	Párdány	—	1008	638
Törökbecse-Aracs	715	204	932	Lázárföld.	841	452	—	*Szivattyutelep.	611	255	—				
Beodra	749	23	1009	*Pusztá Kenderes	845	451	—	*Laudontanya	618	305	—				
Karlova	800	249	1024	*Lajosmajor	955	508	—	Nagymargita	627	316	—				
Nagykikinda (v.) érk.	840	329	1104	Szárcsa	907	530	—	Zichyfalva	639	329	—				
Temesvár	—	520	454	Szécsány (vend.) érk.	919	545	—	Györgyháza	651	345	—				
Budapest	125	—	648	Szécsány ind.	934	600	—	Szécsénfalva Ráros-			—				
				Bóka	947	616	—	Istvánvölgy	706	402	—				
				Kanak	1004	636	—	*Olécz	714	412	—				
				*Olécz	1013	646	—	Kanak	723	424	—				
				Szécsénfalva-Ráros			—	Bóka	739	444	—				
				Istvánvölgy	1022	703	—	Szécsány (vend.) érk.	751	459	—				
				Györgyháza	1032	717	—	Szécsány ind.	801	514	400				
				Zichyfalva	1044	741	—	Szárcsa	814	531	42				
				Nagymargita	1059	802	—	*Lajosmajor	826	545	437				
				*Loudontanya	1108	812	—	*Pusztá Kenderes	833	546	447				
				*Szivattyutelep.	1116	822	—	Lázárföld	842	603	447				
				Bethlentanya	1129	835	—	*Sándor-udvar	853	617	457				
				*Temespaulis	1137	847	—	N.-Becskerek-Bpart	910	641	533				
				Verseczrét	1145	858	—	Nagybecskerek érk.	—	645	—				
				Versecz	1149	903	—	Nagykikinda	—	1104	—				
				Temesvár	—	317	—	Temesvár	—	454	—				
				Báziás	—	325	129	Budapest	—	648	—				

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a perczek számjegyeinek aláhúzása által (600—599) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett Állomásokon a vonat csak feltételeesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Jegyzet. A m. kir. államvasutak vonatainak közlekedési ideje ezen menetrendben a középeurópai idő szerint van kitüntetve. Ezen idő és a budapesti idő között azon különbség van, hogy a budapesti időt jelző órák 16 percczel többet mutatnak, mint a menetrendbe felvett középeurópai időt jelző vasuti órák. A román és bolgár államvasutak összes vonalain, nemkülönbben a török vasutak bellova—konstantinápolyi fővonalán az új vasuti idő egy egész órával megelőzi a középeurópai időt.

H i r d e t é s e k.

Jó házból való tanulók
teljes ellátást nyernek egy állami tisztviselőnél. Közelebbi felvilágosítással szolgál **Schenk H.** könyvkereskedő-cég Nagybecskereken. (505—2.1)

3903. tlkvi sz. 1893. (508—1.1)

Árverési hirdetmény.
A törökbecsei kir. járásbíró mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Mijatov Gyuricza szerbeleméri lakos végrehajtónak, Bérity Nova egyenes adós és Lázity Zsiva és Milán jelzálogos adósok és kumáni lakosok végrehajtást szenvedők elleni 400 frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Kumán község határában fekvő 930. sz. tjkien foglalt 1701/0/1 hr. számú szántónak Lazits Zsiva és Milán mint Bérity Nova jogutódai járuléka vagyis fele 117 forint kikiáltási árban, az ugyanazon tjkben foglalt 2427/6/4 hr. számú ingatlanok Lázity Zsiva és Milán mint Bérity Nova jogutódai jutaléka vagyis fele 154 frt kikiáltási árban, ugyanezen tjkben foglalt 3217/3/4 hr. sz. ingatlanok Lázity Zsiva és Milán mint Bérity Nova jogutódai jutaléka vagyis fele 110 frt kikiáltási árban és ugyanezen tjkben foglalt 3326/3/4

hr. sz. ingatlanok Lazity Zsiva és Milán mint Bérity Nova jogutódai jutaléka vagyis fele 38 forint kikiáltási árban 1893. évi október hó 2-án d. e. 10 órakor Kumán községében árverés alá fognak bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt e kir. járásbírósnak tlkvi irattárában s Kumán községelöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. járásbírósnak tlkvi hatóságánál, 1893. évi június 25-én.

Petrik, kir. aljárásbíró.

3969. tlkvi sz. 1893. (506—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.
A törökbecsei kir. járásbíró mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a néptakarékpénztár részvénytársaság Török-Becsén végrehajtónak, Ivánits Milán és neje szül. Vlaskality Vidosszáva ismeretlen örökösei Marianovich János ügyvéd mint ügygondnok által képviselve végrehajtást

szenvedők elleni 850 frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Törökbecse község határában fekvő 482. sz. tjkben foglalt 633., 634. hr. sz. és 476. öi. sz. ház és beltelek 1600 forint kikiáltási árban 1893. évi október hó 9-ik napján délután 3 órakor a kir. járásbírósnak tlkvi helyiségében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók a néptakarékpénztár kivételével, tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt e kir. járásbírósnak tlkvi irattárában s Törökbecse községelöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. járásbírósnak tlkvi hatóságánál, 1893. évi június 30-án.

Sarkady, kir. aljárásbíró.

Diákok
teljes ellátásra elfogadtatnak.
Özv. Pauer Mária szül. Loga
Árpád. (Kigyó) utca,
Eberhard-féle ház.
(510—3.2)